

Aantal bijenkorven in België terug op niveau van 50 jaar geleden maar parasitaire mijt *Varroa destructor* blijft belangrijkste bijenprobleem.

2018-03-03

Het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid FAVV lanceerde in het najaar van 2016 “HealthyBee”, een nieuw bewakingsprogramma voor de bijengezondheid. De studie toont aan dat de Varroa-mijt sinds 1976, de grootste oorzaak is van de bijensterfte in België. En ook al werden er in de jaren ‘90 gewasbeschermingsmiddelen (insecticiden) geïntroduceerd, er blijft een positieve evolutie van het aantal bijenkorven.

Naar aanleiding van de bezorgdheid in Europa omtrent hoge bijensterfte in bepaalde regio’s van Europa en alarmistische berichtgevingen in de media, zette Europa een bijenmonitoring programma op in de jaren 2012 -2014 (“Epilobee”). Daaruit bleek een hoge variabiliteit in sterftcijfers tussen landen en regio’s in éénzelfde jaar en doorheen de jaren. Diverse factoren speelden een rol: ziekten en plagen van bijen, invasieve soorten, de intensieve teelt van bijen zelf, omgevingsvervuiling zoals uitlaatgassen, problemen van jaarrond voldoende voedselaanbod en impact van landbouw met o.a. gewasbeschermingsmiddelen. Maar Europa stopte helaas met zijn gestructureerde opvolging. De Belgische federale overheid nam gelukkig het excellente initiatief om de metingen op Belgisch niveau verder te zetten. Het **Het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid FAVV lanceerde in het najaar van 2016 met “HealthyBee” een nieuw bewakingsprogramma voor de bijengezondheid. De resultaten zijn beschikbaar op de [website van het FAVV](#).**

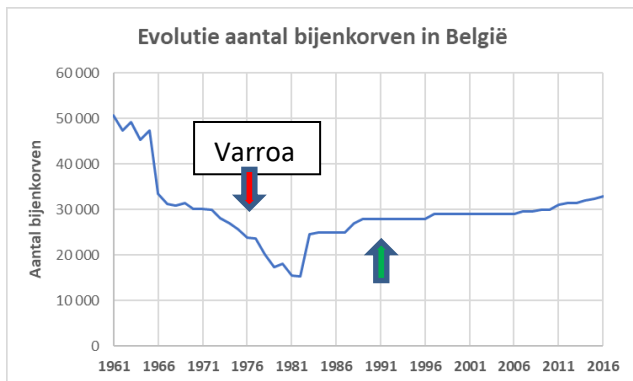
Wintersterfte

De wintersterfte van bijen in deze periode bedraagt voor België 27,9 % dat is 10% méér dan een wintersterfte die in onze regio als normaal beschouwd wordt. De zomersterfte bedroeg 3,72%. Wat het aantal bijenkorven betreft gaat het alvast terug de goede kant uit: daar zit België terug op het niveau van de Golden Sixties.

Varroa-mijt

De data van het voedselagentschap tonen aan dat de hoofdrol in de wintersterfte opnieuw is weggelegd voor de **varroa-mijt**, een spinachtige die de bijennesten infecteert en uitput. Deze mijt deed in België zijn intrede midden jaren ‘70. Een varroa-mijt is verhoudingsgewijs een bloedzuiger ter grootte van een frisbee bij de mens! Toevallig of niet, maar tot midden jaren 80 daalde het bijenbestand enorm, om dan terug gestaag te stijgen.

In Europa ontstond de voorbije 10 jaar een grote polemiek over 3 werkzame bestanddelen in gewasbeschermingsmiddelen omwille van hun vermeende impact op het bijenbestand. Dit resulteerde in een striktere reglementering. In België zijn deze stoffen vanaf de jaren ‘90 toegelaten en we zien nog steeds een positieve evolutie van het aantal bijenkorven.

Evolutie aantal bijenkorven in België sinds 1961 (bron: FAO- stat); *Varroa destructor* (© Bayer)

HealthyBee programma van de overheid

Het HealthyBee programma onderzoekt ook bijenbrood (stuifmeel) op de aanwezigheid van **chemische producten**. Imkers beschermen hun bijen met diergeneesmiddelen en landbouwers beschermen hun gewassen tegen ziekten en plagen. Van deze producten werden dan ook sporen gemeten. In geen enkel staal waren de gemeten gehalten van die aard dat ze een verhoogd risico vormden voor de bijen!

Ongeacht de positieve evolutie in het landelijk aantal bijenkorven blijft de wintersterfte te hoog. Iedereen zal zijn bijdrage moeten leveren om de situatie te verbeteren. Gezien het groot aantal factoren die van belang zijn bij eventuele wintersterfte en het belang van bijen voor de landbouw, **verwelkomt Phytofar de vele acties die bijdragen tot een betere leefomgeving voor de bijen** zoals o.a. het aanplanten van bijvriendelijke struiken in tuinen, opleiding en vorming van imkers en selectie van Varroa-resistente of tolerante soorten.

Industrie neemt verantwoordelijkheid op

De industrie neemt haar verantwoordelijkheid op en investeert verder in innovatie en productbegeleiding om het risico van blootstelling en een eventuele impact op bijenpopulaties nog te verminderen. De toelatingsprocedures, dus nog vóór actieve stoffen en producten in Europa mogen verkocht worden, leggen uit voorzorg ook zeer uitvoerige testen bij bijen op. Producten of gebruiken die een onaanvaardbaar risico hebben, worden niet toegelaten.

Daarnaast **roept Phytofar de imkers op zich bij het FAVV te laten registreren** en hun gegevens te delen. Om allerlei inheemse en exotische bijenplagen efficiënter en meer gestructureerd aan te pakken, is het noodzakelijk dat diverse betrokkenen constructief samenwerken op basis van zoveel mogelijk data. Phytofar is alvast zeer tevreden dat de federale overheid de opvolging van bijengezondheid integreert in haar meerjarig controleprogramma.

Phytofar, de Belgische Vereniging van de industrie van Gewasbeschermingsmiddelen, vindt het belangrijk mee te werken aan de verspreiding van duidelijke informatie over de complexe materie die gewasbescherming echt wel is. Voor meer info: Sigrid Maebe, 02/238.97.82, gsm 0494/16.73.43, smaebe@phytofar.be